

**กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์**
**Mechanisms for Building Community Empowerment in the Development
of Nong Kong Subdistrict Administrative Organization,
Nang Rong District, Buriram Province**

ธัญวรัตน์ สารปะัญญา¹, พิมชนกนันท์ ชาปลีก¹, วิภาดา จันดี¹,

ธัญวรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ²

Thanwarat Sarapanya¹, Pimchanoknan Chaplik¹, Wipada Chandee¹,

Thanyarat Phutthiphongchaicharn²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษากลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อศึกษากลไกการสร้างพลังของประชาชนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง จำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในกลไกการสร้างพลังประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การสร้างพลังประชาชน , การพัฒนาท้องถิ่น

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, E-mail : 650112801047@bru.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์,

E-mail : thanyarat.ph@bru.ac.th

Abstract

This research investigates the mechanisms for building community power for local development within the Nong Kong Subdistrict Administrative Organization, Nang Rong District, Buriram Province. The objectives of this study were: 1) to examine the level of public participation in local development, and 2) to study the mechanisms for building community power across four dimensions: participation in decision-making, participation in implementation, participation in benefits, and participation in evaluation. The sample consisted of 354 residents living within the Nong Kong Subdistrict Administrative Organization area. Data were collected using questionnaires and analyzed using basic statistics, including percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that the overall level of participation in mechanisms for building community power was at the highest level. When considering each dimension individually, every aspect was also found to be at the highest level.

Keywords : Participation, Community Empowerment, Local Development

บทนำ

การมีส่วนร่วม (Participation) มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา ทั้งในระดับองค์กรชุมชนท้องถิ่น และประเทศชาติ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้มากที่สุด เนื่องจากเป็นองค์กรปกครองที่ได้รับการกระจายอำนาจ (Decentralization) จากรัฐบาลกลางให้ประชาชนมีอำนาจในการปกครองตนเองทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปรียบเสมือนรัฐบาลของท้องถิ่น มีอำนาจในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้มากที่สุด ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ คือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะ หรือการเสนอความต้องการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในรูปของการใช้สิทธิ์เลือกทางเลือก เพื่อให้เป็นฉันทามติ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมายของทางเลือกที่ประชาชนตัดสินใจเลือกร่วมกัน แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องสนับสนุนให้ชุมชนจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม เสริมสร้างพลังของชุมชนร่วมกัน กำหนดอนาคต และทิศทางการพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยนำปัญหาของชุมชนมาวิเคราะห์ กำหนดกิจกรรม เพื่อหาสาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหาของชุมชนในท้องถิ่น ให้สามารถสนองความต้องการของประชาชนและพัฒนาตำบลให้เจริญก้าวหน้า เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนา การกำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมาย

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 (แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 5 พ.ศ.2546) ซึ่งได้บัญญัติให้สภาตำบล ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และภายใต้ มาตรา 69/1 การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กระทรวงมหาดไทยกำหนดพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 16 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาของ ตนเอง โดยการวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย การบริหารการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด องค์การบริหารส่วนตำบล จึงมี ความเป็นอิสระในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และการดำเนินงานตามแผนของตนเองโดยพระราชบัญญัติ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นได้เพิ่มบทบาทให้อำนาจในการตัดสินใจขององค์กรปกครอง ท้องถิ่นในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการวางผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับการปกครองตนเองในระบบ เพื่อมีความคล่องตัวและร่วมแก้ปัญหาของ ประชาชนในตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นองค์กรท้องถิ่นจึงมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนา ชุมชนในขณะนี้เพราะอยู่ใกล้ชิดชุมชนและสามารถช่วยแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็วสอดคล้อง กับ ปัญหาหรือความต้องการที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้การปกครอง ตนเองอันเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตย

ด้วยบริบทดังที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำการศึกษากลไกการสร้างพลังประชาชน เพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษากลไกการ มีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น รวมทั้งรวบรวมข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของตำบล หนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษากลไกการสร้างพลังของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

นิยม เวชกามา (2561) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเกิดจากการอยู่ร่วมกันในสังคมที่จะต้องมีการกิจกรรมร่วมกันและการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการพัฒนาของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ จะต้องให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบในผลการพัฒนาที่เกิดขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ คือ การที่ประชาชนมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือเลือกแนวทางในการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อชีวิตหรือสังคมของตนเอง การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจนี้จะช่วยให้ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็น เสนอแนวคิด หรือร่วมพิจารณาในเรื่องต่างๆ

2. การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ คือ การมีส่วนร่วมในกระบวนการหรือกิจกรรมที่ถูกดำเนินการจริง โดยมีบทบาทในการลงมือ

3. การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ คือ การได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมหรือโครงการที่ดำเนินการในชุมชนหรือองค์กร ซึ่งอาจเป็นผลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม เช่น การได้รับทรัพยากร การพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือโอกาสในการเข้าถึงบริการต่างๆ

4. การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผล คือ การที่ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการ มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนา ให้กิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านประสบความสำเร็จ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

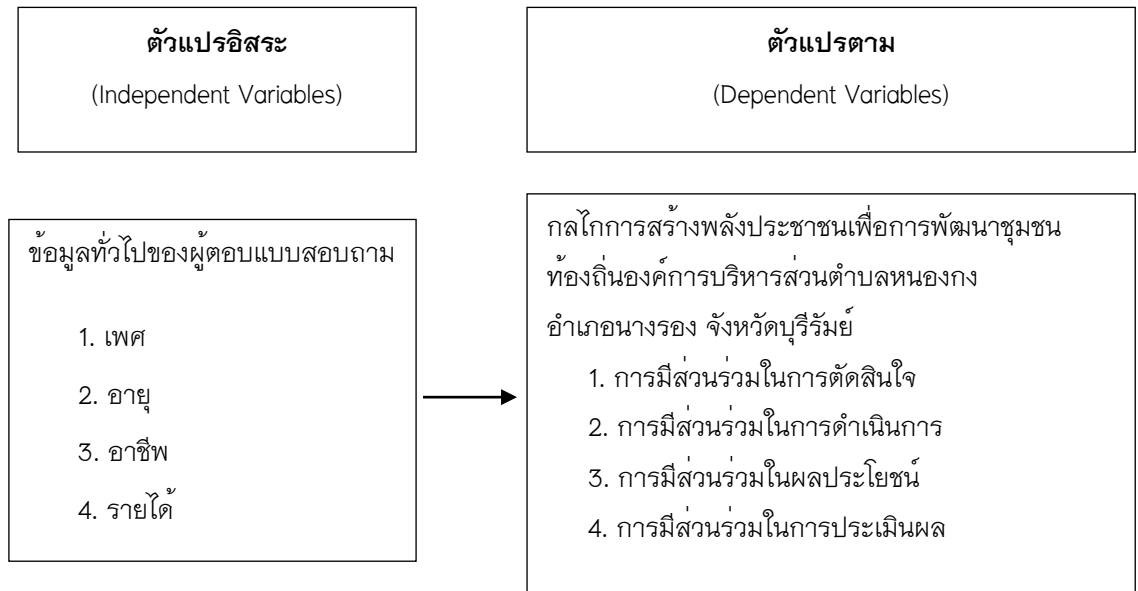
อัศวิน หนูจ้อย (2559) ได้กล่าวว่า พัฒนาชุมชนคือ การเรียนรู้ มีทักษะและกระบวนการติดตามและคิด วิเคราะห์ โดยยึดพื้นที่และความต้องการของชุมชนเป็นหลัก และใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เป็นชุมชนที่มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดการทำงานอย่างบูรณาการ

แนวคิดเกี่ยวกับกลไกชุมชน

ณัฐกฤต รัตนบุรี (2561) ได้กล่าวว่า กลไกชุมชนคือ กลไกการมีที่จัดทำแผนพัฒนาชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เพื่อทำให้เกิดประโยชน์และความต้องการของชุมชนตลอดจนสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ สร้างโอกาสเป็นความต้องการของ ชุมชน กระบวนการจัดทำแผนชุมชนเป็นกระบวนการเรียนรู้จากภาคประชาชน ทำให้ชุมชนเข้มแข็งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยใช้ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ อรรถ กักพล (2560 : 55) ในการวิจัยครั้งนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ เขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ประชากร คือ ประชากรที่อยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 11 หมู่บ้าน จำนวน 4,436 คน กลุ่มตัวอย่างคือ ประชากรที่อยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้หลักของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน แล้วทำการสุ่มกระจายไปยังหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับกลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมี

ส่วนร่วมในการประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับกลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน คณะวิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและหลักการ ตลอดจนสภาพและปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อ กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแบบสอบถามของงานวิจัยฉบับนี้

2. นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์

4. นำเสนอร่างแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม ตรงสภาพความเป็นจริงและปัญหา เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญที่ทำ การตรวจสอบเครื่องมือมีจำนวน 3 ท่าน

5. นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try-out) ใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หนองยายพิมพ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.806 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษากลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษากลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 354 คน โดยจำแนกตามเพศปรากฏว่า เป็นชาย มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 59.30 เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ช่วงอายุ 46-59 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ

49.40 เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ รับจ้างทั่วไป จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ รายได้ 9,001–15,000 บาท จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 45.80

ตอนที่ 2 กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์โดยภาพรวม

กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์โดยภาพรวม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.85	0.21	มากที่สุด
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	4.84	0.30	มากที่สุด
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.90	0.17	มากที่สุด
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.88	0.21	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.87	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 1. พบว่า กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D.= 0.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.90$, S.D.= 0.17) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.88$, S.D.= 0.21) และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.85$, S.D.= 0.21) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.84$, S.D.= 0.30)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ			
1. ท่านรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองในการมีส่วนร่วมกับการตัดสินใจในชุมชน	4.90	0.29	มากที่สุด
2. ชุมชนมีช่องทาง ให้ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่เพียงพอ	4.79	0.41	มากที่สุด
3. หน่วยงานท้องถิ่นจัดเวทีให้ประชาชนได้พูดคุยประเด็นที่สำคัญของชุมชน	4.85	0.34	มากที่สุด
4. ชุมชนจัดให้มีกระบวนการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน	4.87	0.33	มากที่สุด
5. ท่านสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายที่จะดำเนินการ	4.87	0.33	มากที่สุด
6. ท่านได้รับข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับโครงการพัฒนามาก่อนตัดสินใจ	4.87	0.33	มากที่สุด
7. ท่านมีโอกาสเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาบริบทชุมชนพื้นที่	4.86	0.36	มากที่สุด
8. ท่านมีส่วนร่วมอภิปรายปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชน	4.83	0.37	มากที่สุด
9. ท่านมีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์ของชุมชน	4.83	0.38	มากที่สุด
10. ท่านมีความพอใจกับกระบวนการที่ใช้ในการตัดสินใจโครงการพัฒนา	4.86	0.34	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.85	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D.= 0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่น โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ข้อ 1. ท่านรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองในการมีส่วนร่วมกับการตัดสินใจในชุมชน ($\bar{X} = 4.90$, S.D.= 0.21) รองลงมาคือ ข้อ 4. ชุมชนจัดให้มีกระบวนการเปิดรับความคิดเห็นของ ($\bar{X} = 4.87$, S.D.= 0.33) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 2. ชุมชนมีช่องทาง ให้ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่เพียงพอ ($\bar{X} = 4.79$, S.D.= 0.41)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	4.92	0.26	มากที่สุด
2. ประชาชนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนวทางในระหว่างการทำงาน	4.89	0.32	มากที่สุด
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานช่วยเพิ่มทักษะและศักยภาพของประชาชน	4.83	0.37	มากที่สุด
4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการส่งต่อองค์ความรู้ระหว่างรุ่นในชุมชน	4.82	0.40	มากที่สุด
5. การใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานช่วยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน	4.82	0.39	มากที่สุด
6. การสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลต่อการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ	4.81	0.41	มากที่สุด
7. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานช่วยลดการต่อต้านโครงการ	4.81	0.39	มากที่สุด
8. การดำเนินงานที่มีส่วนร่วมของประชาชนช่วยลดความเหลื่อมล้ำในชุมชน	4.82	0.39	มากที่สุด
9. การมีส่วนร่วมในโครงการดำเนิน งานมีผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนต่อโครงการพัฒนาในอนาคต	4.82	0.39	มากที่สุด
10. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่งผลต่อความยั่งยืนของโครงการ	4.84	0.36	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.84	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84, S.D. = 0.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อ 1. ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.92, S.D. = 0.26$) รองลงมาคือข้อ 2. ประชาชนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น

คิดเห็นหรือเสนอแนวทางในระหว่างการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.89, S.D. = 0.32$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 7. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานช่วยลดการต่อต้านโครงการ ($\bar{X} = 4.81, S.D. = 0.39$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์			
1. การพัฒนาชุมชนก่อให้เกิดผลประโยชน์ที่จับต้องได้	4.84	0.36	มากที่สุด
2. ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	4.91	0.28	มากที่สุด
3. ท่านได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาชุมชน	4.91	0.28	มากที่สุด
4. ท่านสามารถเข้าถึงบริการหรือทรัพยากรที่เพิ่มขึ้นจากโครงการที่เกี่ยวข้องในชุมชน	4.90	0.31	มากที่สุด
5. ท่านได้รับโอกาสจากการพัฒนาชุมชนในเชิงการศึกษาและการเรียนรู้	4.90	0.30	มากที่สุด
6. ท่านรู้สึกว่าผลประโยชน์ที่ได้กระจายอย่างเป็นธรรมในชุมชน	4.90	0.30	มากที่สุด
7. ท่านรู้สึกว่ามีความยุติธรรมในการกระจายผลประโยชน์	4.91	0.30	มากที่สุด
8. ท่านคิดว่าผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นไปอย่างโปร่งใส	4.89	0.34	มากที่สุด
9. ท่านเห็นว่าการพัฒนาชุมชนช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ดี	4.90	0.31	มากที่สุด
10. ท่านพึงพอใจกับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากโครงการพัฒนาชุมชน	4.89	0.31	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.90	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90, S.D. = 0.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ข้อ2. ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 4.91, S.D. = 0.28$) รองลงมาคือข้อ4. ท่านสามารถเข้าถึงบริการหรือทรัพยากรที่เพิ่มขึ้นจากโครงการที่เกี่ยวข้องในชุมชน ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ1.การพัฒนาชุมชนก่อให้เกิดผลประโยชน์ที่จับต้องได้ ($\bar{X} = 4.84, S.D. = 0.36$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล			
1. ท่านเคยได้รับเชิญให้เข้าร่วมประเมินผลการพัฒนาชุมชน	4.88	0.33	มากที่สุด
2. ท่านรู้สึกว่ามีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการประเมินผล	4.88	0.34	มากที่สุด
3. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความสำเร็จของกิจกรรมในชุมชน	4.90	0.30	มากที่สุด
4. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์ของโครงการอย่างครบถ้วน	4.88	0.32	มากที่สุด
5. ท่านคิดว่าการพัฒนาชุมชนสามารถวัดผลได้ชัดเจน	4.88	0.33	มากที่สุด
6. ท่านคิดว่าการประเมินผลของชุมชนมีความโปร่งใสและเชื่อถือได้	4.88	0.32	มากที่สุด
7. ท่านคิดว่าการประเมินผลมีการสรุปผลอย่าง ชัดเจนและนำไปใช้ ปรับปรุงได้จริง	4.88	0.32	มากที่สุด
8. ท่านมีความรู้สึกลึกซึ้งว่าการประเมินผลในชุมชนมีความครอบคลุมทุกมิติ	4.86	0.31	มากที่สุด
9. ท่านคิดว่าการประเมินผลช่วยให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้นในอนาคต	4.88	0.32	มากที่สุด
10. ท่านมีความพึงพอใจต่อกระบวนการการประเมินผลของชุมชน	4.90	0.30	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.88	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88, S.D. = 0.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกันโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ข้อ3. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความสำเร็จของกิจกรรมในชุมชน ($\bar{X} = 4.90, S.D. = 0.30$) รองลงมาคือ ข้อ9. ท่านคิดว่าการประเมินผลช่วยให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้นในอนาคต ($\bar{X} = 4.88, S.D. = 0.32$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 8. ท่านมีความรู้สึกลึกซึ้งว่าการประเมินผลในชุมชนมีความครอบคลุมทุกมิติ ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.31$)

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า การสร้างกลไกและความร่วมมือของประชาชนควรเป็นบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการเพิ่มศักยภาพประชาชนให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง ควรมีการจัดอบรมให้ประชาชนมีความรู้การใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายชุมชนสนับสนุนการทำงานร่วมกัน และจัดให้มีตัวแทนชุมชนจากทุกกลุ่มวัย หรือกลุ่มอาชีพ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมการตัดสินใจและพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

จากการศึกษา กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ จึงได้นำผลการวิจัยที่พบมาอภิปราย ดังนี้

1. กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง คือการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีความเข้าใจทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดอย่างคุ้มค่ามีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยการกำกับดูแล และสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจผลประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น มาปรับใช้เพื่อนำไปสู่การเป็นราชการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิญญู หยกจินดา (2557 : 68) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด แสดงให้เห็นว่า เป็นเพราะประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง ได้มีส่วนร่วมในการคิด และกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชนท้องถิ่น รวมถึงการเข้าร่วมโครงการต่างๆ ในชุมชนหรือกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น การอบรมให้ประชาชนมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยี ในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เทคโนโลยีในปัจจุบันมีบทบาทในการทำให้การเข้าถึงข้อมูล

ต่าง ๆ การตัดสินใจที่เกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนจึงทำให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาวี กลิ่นอุบล (2562 : 67) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่อการบริหารงานปกครองท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการถือเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาชุมชนและโครงการต่างๆ ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน เมื่อประชาชนเข้ามามีบทบาทอย่างแท้จริง การดำเนินการจะมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในระยะยาวที่สามารถตอบสนองความต้องการของทุกภาคส่วนในชุมชนได้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสุมา เขียวเพกา (2556 : 11) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก

4. จากผลการวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรม การส่งเสริมในกิจกรรมและโครงการต่างๆเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน และได้รับความสะดวกจากการพัฒนาท้องถิ่นอย่างทั่วถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์เป็นการส่งเสริมความยุติธรรมและความเสมอภาคในสังคม เพราะเมื่อประชาชนมีโอกาสมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์จากการพัฒนาชุมชนหรือโครงการต่างๆ โดยการให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและการตรวจสอบผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและครอบคลุมทุกภาคส่วนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรวศรี ถ้อยคำ (2558 : 67) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของประชาชนอยู่ในระดับมาก

5. จากผลการวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบเกี่ยวกับโครงการต่างๆในการพัฒนาชุมชนตามแผน และได้มีส่วนร่วมในการเสนอข้อพ้องจากการดำเนินการของชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลสำคัญในการเสริมสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการดำเนินงานของภาครัฐและองค์กรต่าง ๆ โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการให้ความคิดเห็นและประเมินผลกระทบจากนโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ช่วยให้การตัดสินใจของผู้มีอำนาจสามารถสะท้อนถึงความต้องการที่แท้จริงของชุมชนและสังคม การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลทำให้เกิดการตรวจสอบและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิดา รุ่งโยธิน (2561 : 53) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านปึง อำเภอบ้านปึง

จังหวัดชลบุรี พบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลบ้านบึง ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษางานวิจัย เรื่องกลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการพัฒนา

1. กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ช่วยส่งเสริมความยุติธรรมและความเสมอภาคในสังคม เพราะเมื่อประชาชนมีโอกาสมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์จากการพัฒนาชุมชนหรือโครงการต่างๆ

2. กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ แสดงให้เห็นว่า ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนค่อนข้างน้อย การใช้เทคโนโลยีในการทำงานร่วมกันในชุมชน สามารถส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเสนอแนะ หรือการการดำเนินการเกี่ยวกับประเด็นต่างๆประชาชนจะรู้สึกมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียและมีความรับผิดชอบร่วมกันในการผลักดันโครงการให้สำเร็จ

3. กลไกการสร้างพลังประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลไกการมีส่วนร่วม คือการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม ประชาชนมีบทบาทในการตัดสินใจในโครงการพัฒนาชุมชน เช่น การให้ประชาชนเลือกประเด็นปัญหาในการพัฒนา จะทำให้ประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกลุ่มอาสาสมัครที่สามารถทำหน้าที่ในการพัฒนาและดูแลโครงการต่างๆซึ่งจะทำให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเกี่ยวกับกลไกการมีส่วนร่วมประชาชน ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น โดยการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้คำตอบเพิ่มเติมในประเด็นที่การศึกษาเชิงปริมาณไม่สามารถทำได้

2. ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของชุมชนในด้านอื่น ๆ เพื่อให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองร่วมกับหน่วยงาน

3. ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กุสุมา เขียวเพกา. (2560). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จิตาภา ธีรศิริกุล. (2565). ปฐมบทการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- แพรวศรี ถ้อยคำ. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัชรินทร์ อินทพรหม. (2557). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 8(3) : 278–289.
- วิษณุ หยกจินดา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วนิดา รุ่งโยธิน. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลิทธิพันธ์ วรรณสหรัษฎ. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสภาพาน จังหวัดนครปฐม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครองสำหรับนักบริหารคณะรัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชาวี กลิ่นอุบล. (2562). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชน แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาจีน ตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.